

PREVENTIVNI DOGODEK 0,0 ŠOFER – TREZNA ODLOČITEV

DECEMBER V NULO!

Spet je tu veseli december, z njim več zabav in tudi popitega alkohola. Da bi bile naše ceste kljub sproščenemu vzdušju čimbolj varne, do 20. decembra izvajamo **akcijo "0,0 šofer - trezna odločitev"**. Preventivna akcija, s katero želimo zmanjševati število prometnih nesreč pod vplivom alkohola in drog, na različne načine opozarja ljudi, naj bodo v prometu vedno trezni in odgovorni. V ta namen smo pripravili tudi posebne osveščevalne aktivnosti, s katerimi bomo mimoidoče nagovarjali tam, kjer se zabavajo. Na **Prešernovem trgu** bomo postavili poseben poligon, na katerem bo vsakdo lahko izkusil nevarnosti vožnje pod vplivom alkohola, izmeril raven alkohola v izdihanem zraku ali preveril svoj reakcijski čas.

Zato vas vabimo, da se nam **v petek, 12. 12. 2014, ob 17.00** pridružite tudi vi in se sami preizkusite na poligonu. Z vami bodo tudi **mag. Igor Velov**, direktor Javne agencije RS za varnost prometa, **Borut Kolar** kot predstavnik Slovenske policije in **Anja Mihevc** z Združenja DrogArt, ki bodo natančneje osvetlili problematiko. **Vabljeni!**

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

V okviru nacionalne preventivne akcije Alkohol, ki jo koordinira Ministrstvo za zdravje, smo na Javni agenciji RS za varnost prometa v sodelovanju z nevladno organizacijo pripravili preventivnih dogodek 0,0 šofer, ki poteka v petek 12. decembra 2014 na Prešernovem trgu v Ljubljani.

V okviru preventivnega dogodka osveščamo in informiramo udeležence glede problematike alkohola v prometu ter tveganja za nastanek prometne nesreče.

Udeleženci na preventivnem dogodku bodo tako lahko preizkusili:

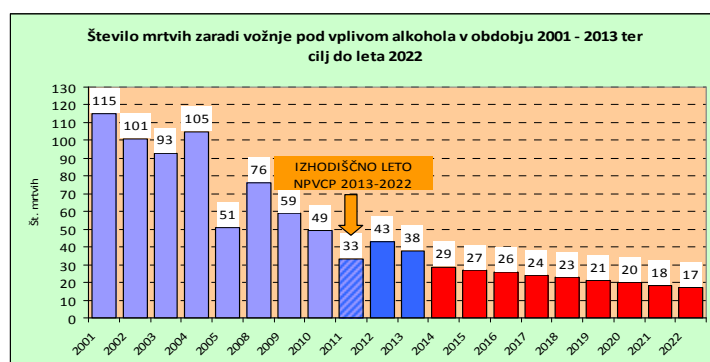
- **simulacijo alkoholiziranosti** na posebnem poligončku
- se **preizkusili na alkotesterju** in izmerili koncentracijo alkohola
- **preverili reakcijski čas na Stopku** s simulacijo alkoholiziranosti
- se poigrali v **poučni družabni igri**
- si **naložili spletno mobilno aplikacijo** za oceno pijanosti
- opozarjali bomo tako glede vožnje pod vplivom, kot tudi udeležbe pešcev in kolesarjev

Aktivne udeležence bomo nagradili s **praktičnimi nagradicami**, ki bodo spodbujale ustrezno ravnanje v prometu: biti trezen in se ob uživanju alkohola raje odločiti za alternativen prevoz. Trezne udeležence bomo nagradili z obeski za ključe, druge, ki pa bodo pod vplivom pa z alkotesterji za enkratno uporabo ali kuponom za taksi Izberi sam.

CILJI PREVENTIVNE AKCIJE

V okviru nacionalne preventivne akcije **0,0 šofer – Trezna odločitev** je cilj:

1. zmanjšanje deleža povzročiteljev prometnih nesreč na slovenskih cestah, ki so pod vplivom alkohola, prepovedanih drog ali drugih psihoaktivnih snovi
2. zmanjšanje števila prometnih nesreč, pri katerih je dejavnik alkohol, prepovedane droge ali druge psihoaktivne snovi

Ministrstvo za zdravje v okviru uresničevanja Resolucije Nacionalnega programa varnosti cestnega prometa za obdobje 2013 – 2022 koordinira kampanjo "00 šofer – trezna odločitev". V kampanji poleg Ministrstva za zdravje sodelujejo Policija, Javna agencija RS za varnost prometa, Nacionalni inštitut za javno zdravje, inšpekcijske službe, strokovne institucije in nevladne organizacije.

S kampanjo "0,0 šofer – trezna odločitev" se je država, skupaj s stroko in nevladnimi organizacijami, tudi letos zavezala, da bo z različnimi ukrepi prispevala k odgovornejšemu ravnanju vseh udeležencev v prometu in vseh tistih, ki lahko z doslednim izvajanjem zakonodaje na tem področju vplivajo na zmanjšanje prometnih nesreč in drugih posledic, ki nastanejo zaradi škodljive in tvegane rabe alkohola, drog in drugih psihoaktivnih snovi.

V prometu je vse manj alkoholiziranih udeležencev, saj podatki policije kažejo, da se je od leta 2001 do 2013 ta odstotek zmanjšal iz 20% na manj kot 4%. Delež alkoholiziranih povzročiteljev prometnih nesreč na slovenskih cestah, ki je bil v zadnjih trinajstih letih najvišji leta 2008 (13%), se od leta 2009 dalje giblje okrog 10%. Znižal se je tudi delež alkoholiziranih voznikov, ki so povzročili smrtno prometno nesrečo.

Končni cilj akcije je ničelna toleranca do alkohola v prometu. Vsak, ki sede za volan, se mora zavedati, da alkohol in vožnja ne sodita skupaj, in to spoštovati, zaradi lastne varnosti in varnosti drugih.

ALKOHOL DEJAVNIK TVEGANJA V PROMETU

Alkohol v prometu je eden izmed najpogostejših dejavnikov tveganja v prometu za udeležbo v prometni nesreči. Posebej izpostavljeni tveganju za povzročitev prometne nesreče pod vplivom alkohola so glede na statistične podatke osebe v starosti 24 do 34 let, večinoma moški.

Delež alkoholiziranih povzročiteljev glede na vse povzročitelje znaša približno 10,0 %, pri nesrečah s smrtnim izidom pa je okrog 30,0 %. Povprečna stopnja alkoholiziranosti povzročiteljev prometne nesreče je 1,6 g/kg alkohola v krvi, kar je izredno visoko.

Najpogosteje se alkohol povezuje z prehitro vožnjo, nepravilno stranjo ali smerjo vožnje in neupoštevanje prednosti.

Pivo
2,5 dl
5 % alkohola

Vino
1 dl
12 % alkohola

Aperitiv
0,6 dl
18 % alkohola

Žganje
0,3 dl
40 % alkohola

1 enota = 10 g alkohola

UČINKI ALKOHOLA

Učinki alkohola, pomembni za varno sodelovanje v prometu in vožnjo so:

- **vid:** zožanje vidnega polja, bleščavost, oslabi sposobnost prepoznavanja odtenkov svetlobe, slabše prepoznavanje barv – predvsem rdeče, slabše zaznavanje gibanja, globine, oddaljenosti/bližine,
- **motorika:** upočasni hitrost odzivanja in spremeni doživljanje časa, slabša koordinacija rok, nog
- **samodojemanje:** samoprecenjevanje, odsotnost uvida v slabše zmožnosti, občutek poguma pri obvladovanju stvari, zanikanje posledic
- **čustvena stanja:** spodbudi negativno doživljanje, lahko stopnjevano do resnih in globljih čustvenih težav (depresivnost, jeza, agresivnost).

Alkohol sprva deluje na nas kot stimulans, zato imamo občutek izboljšanja motoričnih sposobnosti, boljšega razpoloženja, vendar sledi kasneje znaten upad.

Alkohol vpliva na vedenje in ravnanje udeležencev v prometu že pri manjših količinah. Zato se priporočamo, da pred vožnjo sploh ne uživajte alkoholnih pijač.

Koncentracija alkohola se meri:

- z analizo količine alkohola v izdihanem zraku, ki jo merimo z etilmetrom (alkotester je indikator) – enote mg/l izdihanega zraka (npr. 0,24)
- analize krvi – enota g/kg alkohola v krvi (0,05).

KAZNI ZA VOŽNJO POD VPLIVOM ALKOHOLA

Področje vožnje pod vplivom ureja Zakon o pravilih cestnega prometa. Zakonsko je za običajne voznike kategorije B **dovoljena stopnja alkohola 0,24 g/mg oz. 0,5 promila alkohola**. Za voznike začetnike, poklicne voznike, učitelje vožnje in nekatere druge pa **velja popolna treznost (0,0 alkohola)**. Predpisane kazni za voznike, ki imajo lahko do vključno 0,5 g alkohola /kg krvi ali 0,5 promilov oz. 0,24 mg alkohola/l izdihanega zraka, ob pogoju, da ne kažejo motenj v vedenju, katerih posledica je lahko nezanesljivo ravnanje v cestnem prometu:

Prekršek	Globa	KT	Stranska sankcija
Do vključno 0,50 g alkohola na kg krvi ali 0,24 mg / l izdihanega zraka in kaže znake motenj v vedenju	300,00	4	
Več kot 0,50 do vključno	600,00	8	Možna udeležba na

0,80 g alkohola na kg krvi ali več kot 0,24 do vključno 0,38 mg / l izdihanega zraka			zdravstvenem pregledu s svetovanjem pri osebnem zdravniku – za izbris 4 KT
Več kot 0,80 do vključno 1,10 g alkohola na kg krvi ali več kot 0,38 do vključno 0,52 mg / l izdihanega zraka	900,00	16	Prostovoljna udeležba na rehabilitacijskem programu za izbris 4 KT (enkrat v treh letih)
Več kot 1,10 g alkohola na kg krvi ali več kot 0,52 mg / l izdihanega zraka	1.200,00	18	Pridržanje voznika, odvzem vozniškega dovoljenja ali odložitev odvzema z kontrolnim zdravstvenim pregledom in udeležbo na ustreznem rehabilitacijskem programu (edukacijske, psihosocialne delavnice ali zdravljenje)

Od leta 2011 se v Sloveniji izvajajo tudi **rehabilitacijski programi** za voznike, ki so vozili pod vplivom alkohola ali drog, in sicer kot stranska kazen ob globi. Na podlagi kontrolnega zdravstvenega pregleda je posameznik napoten v ustrezen rehabilitacijski program: edukacijske, psihosocialne delavnice ali zdravljenje odvisnosti. Edukacijske in psihosocialne delavnice izvaja tudi AVP poleg strokovnega nadzora in spremljanja uspešnosti.

ODNOS DO ALKOHOLA

Alkohol je v družbi prisoten in pogost zaradi njegovih učinkov in zaradi socialnih pomenov, ki mu jih pripisujemo. Vendar prinaša poleg prometnih nesreč tudi druge družbene posledice (nasilje, pogoste nesreče in poškodbe, bolezni), zato je javno-zdravstven problem.

Odnos do alkohola se v zadnjih letih pomembno spreminja in vedno več posameznikov se zaveda problematike alkohola v prometu. Na podlagi raziskav lahko rečemo, da se sprejemljivost vožnje pod vplivom izrazito zmanjšuje (delež tistih, ki menijo da pred vožnjo sploh ne bi smeli piti alkohola se je povečal s 40% na 60%, vir: SARTRE 4). Tudi raziskava javnega mnenja kaže na podporo ničelni toleranci do alkohola v prometu, saj je kar 60 % anketirancev podprlo dovoljeno ničelno alkoholiziranost za voznike.

Ste vedeli...

...Približno vsaka deseta prometna nesreča nastane kot posledica alkoholiziranosti povzročitelja, pri nesrečah s smrtnim izidom pa povprečno vsak tretja.

... alkoholiziranosti ne moremo znižati z svežim zrakom, uživanjem olja, žvečilkami, saj je odvisna od razgradnje alkohola v jetrih (cca. 10g/uro)

PREBERITE IN UPOŠTEVAJTE

- € Alkohol v prometu je eden izmed glavnih dejavnikov tveganja udeležbe v prometni nesreči
- € Zavedajte se, da se že s prvim kozarcem alkohola slabšajo naše psiho-fizične sposobnosti za varno udeležbo v prometu
- € nikoli ne vozite pod vplivom alkohola niti se ne vozite z voznikom, ki je užival alkohol
- € tudi pri pešcih in kolesarjih je alkohol dejavnik tveganja, saj je vsako leto nekaj pešcev in kolesarjev, ki so utrpeli hude posledice v prometnih nesrečah zaradi alkohola
- € upoštevajte naslednja priporočila za zmanjšanje porabe alkohola:
 1. nikoli nisem v prometu pod vplivom alkohola
 2. če nameravam piti alkohol, poskrbim za varen prihod domov (avtobus, taksi...)
 3. alkohola ne ponujam mladoletnim osebam
 4. alkohola ne ponujam v šoli, na delovnem mestu

Več informacij lahko dobite na naših spletnih straneh: www.avp-rs.si ali pa nam pišite na info.avp@avp-rs.si ali 01/400 88 70.

Pripravila: Mateja Markl, AVP - SPV